

NOVICE

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 9. junija 1875.

Obseg: Da se gozdom škoda po lubadarji (knavru) odvrne. — Novi Kranjski panj po Dzierzonovi osnovi. (Dalje.) — Stelja in gnoj. (Dalje.) — Iz občnega zborna banke „Slovenije“. — Potovanje zarad naselitve v Slavonijo. (Konec.) — Nekoliko posnetkov iz Miklošičeve sintakse. (Dalje.) — Spomini na deželne zbole. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Da se gozdom škoda po lubadarji (knavru) odvrne.

Razglas c. k. deželne vlade Kranjske od 30. maja 1875.

Da se odvrne nevarnost, katera preti gozdom po razmnožitvi lubadarja (Borkenkäfer), zato ukazuje c. k. deželna vlada sledeče naredbe:

1. Vse kladje, podrtina po vetru in snegu, kakor tudi visoki štori se morajo v nižjih legah, to je do 2000 čevljev (630 metrov) nadmorske visokosti, do 15. junija t. l., in v viših legah, to je, nad 2000 čevljev nadmorske visokosti, najdalje do konca junija t. l. olubiti (obeliti) in, da se v skorji (lubu) nahajoča se zalega (ličinke ali lube) pokonča po vplivu zraka in solnca, se mora obeljena skorja tako razgrinjati, da je notranja stran gori obrnjena, ali se mora pa les koj zogljjeniti ali skorja sožgati, tako da se zalega popolnoma ugonobi.

2. Ako bi se pri lubenju našli že hrošči (kebrički), če tudi samoteri, kar se utegne pripetiti pri zakasnjenim ali preranem naletu, tedaj se mora vsakakor sožgati obeljena skorja z žuželkami vred.

3. Tudi tistim, ki les kupijo in ki imajo pravico do služnosti, je dolžnost, ako se jim je že posekan les izročil, ta les obeliti v obrokih, kakor je to pod 1. in 2. predpisano, ter ima dotični posestnik gozda dolžnost, čuvati nad tem, da se to zgodi, in če bi se zamudilo, to naznaniti politični oblastniji.

4. Močnejše veje, katere se ne dajo lahko obeliti, in vsi vršički, ki niso za rabo, se morajo na mestu sožgati, toda s potrebnou varnostjo, da ne vstane požar.

5. Samo po sebi se razume, da te naredbe zadevajo storžnato drevje in posebno smrek in mecesne, veljajo pa te naredle ne le za gozde, ampak tudi za vsa ležišča in ograje, sploh za vse prostore in stvari, kjer leži ali se rabi smrekov ali mecesnov les v skorji.

6. Povsod, kjer se zapazi lubadar, se mora, ako se ni to že storilo v drugi polovici meseca junija, zadostno število dreves nastaviti, v katere se lubadar najrajši naseli, da bo mogoče ugonobiti tudi jenski nalet, ki gotovo pride.

7. Za steljo se smejo stoječe smreke klestiti samo po predpisu §. 12 gozdne postave, ter se smejo

za ta čas veje samo odžagati, da se ne poškoduje debel. Tako isto je popolnoma prepovedano, na deblih smo sebrati, debla krožiti (majiti) in jih kakorkoli poškodovati, da ne pridejo v bolejni stan, kateri pospešuje nalet lubadarja.

8. Za ograje iz smrekovih debelc ali za popravotacih ograj se sme rabiti samo obeljen les.

9. Okrajnim glavarstvom se naroča, najostrejše čuvati nad tem, da se bodo spolnovale te naredbe, in zoper mudljivce ali prestopnike brez prizanesbe postopati po cesarskem ukazu od 20. aprila 1854 drž. zak. štev. 96.

Novi Kranjski panj po Dzierzonovi osnovi.

Spisuje Luka Porenta, župnik in čebelar v Bohinji.

(Dalje.)

Prav lepo ti bodo pa tudi čebele same satovne koščake na satnike prilepile, ako tako-le narediš: Pomaži satnik na eni strani z medom; na to z medom pomazano stran satnika položi sat, katerega hočeš prilepljene imeti; potem pa oboje skupaj s kako bolj tanko nitjo povij. — Ko si to naredil, položi satnik, na katerem imaš sat z nitjo privezan, v kak bolj močen panj, tako, da je satnik spodaj in sat zgoraj. Čebele ti bodo hitro na méd planile, s katerim je satnik pomazan, in med tem, ko strd srkajo, tudi sat na satnik prilepijo. Tako se dajo posebno taki satovi lahko na satnike prilepiti, kateri so že kaj z medom nasmeteni, zakaj taki satovi se satnikov ne primejo radi, če se samo v raztopljen vosek pomočijo. — Sat je pa zato treba z nitjo k satniku privezati, da ga čebele med tem, ko strd ližejo, ne morejo kaj premakniti. — Ko je tako sat k satniku prilepljen, se vzame iz panja, in se obesi v panj, kamor se hoče; da se mu mora nit proč vzeti, se samo po sebi razume. — Na tak način zamore bolj močni panj kacih deset satov v eni noči na satnike prilepiti, in čebelar ima pri tem dvojni dobiček, in sicer prvič, da si lahko tako veliko drazega voska prihrani, zakaj méd, s katerim satnike pomaže, zaledje čebelam toliko, kakor bi jim enkrat jesti dal; in drugič to, da, ker čebele med tem, kedar strd od pomazanih satnikov ližejo, tudi satove osnažijo, in vso črvivo zaledo iz njih potrebijo. Tudi mlado satje, katero se ne prime rado satnikov, če se v raztopljen vosek pomoči, se dá tako prav lepo na letvice prilepiti.